

Stor uenighet om grenseverdier

og har jobbet i oljeindustrien og med styringssystemer for raketter.

– Det står i Strålevernforskriften at man skal holde strålingen på et så lavt nivå som praktisk mulig. Hvorfor finnes det da trådløse nettverk med mye stråling både på skoler og i barnehager, på sykehus og arbeidsplasser. Hvorfor kabler man ikke isteden?

Sissel Halmøy har nå tatt initiativ til opprettelsen av «Folkets Strålevern», som blir lansert 25. oktober. Det er en organisasjon som skal spre informasjon og vekke grasrota og politikere i kampen for å få strengere grenseverdier.

– I dag får ikke folk vite hva som er farlig. Den informasjonen får de ikke fra Statens strålevern, som bare er en propp i systemet. Statens strålevern brukes som faginstans på alle nivåer i forvaltningen, og dermed har vi de facto ingen klageinstans, sier hun.

Andre grenser. I mange andre land er det enten nasjonalt eller lokalt innført strengere grenseverdier enn det vi praktiserer i Norge.

Russland advarer mot mobil til gravide og barn under 18 år. **Brussel** har redusert grenseverdien for mobiler til 24 000 mikrowatt/m². **Frankrike** har innført forbud mot mobil i barnehager og i alle skoler opp til videregående. Det er ikke lov å selge

mobiler til barn under seks år. Det er heller ikke lov å reklamere for mobil til barn under 14 år. Franske domstoler har forbudt selskapene å montere mobilmaster i nærheten av boligområder. **Paris** har satt ned grenseverdien til 10 000 mikrowatt/m², og **20 andre franske kommuner** gjennomfører nå et forsøk med grenseverdi på 1000 mikrowatt/m². **Luxemburg** har innført en grenseverdi på 20 000 mikrowatt/m², og i **delene av Italia** er grensen 100 000 mikrowatt/m². Lengst har man gått i den **østerrikske delstaten Salzburg**, der grenseverdien er 1 mikrowatt/m². Denne grensen blir anbefalt, men er ikke hjemlet ved lov. **Liechtenstein** vil innføre en grenseverdi på 1000 mikrowatt/m². **Den tyske forbundsregjeringen** anbefaler å bruke kabler fremfor trådløse nettverk, og **EU-parlamentet** oppfordrer til en radikal føre-var-praksis.

Det trengs en feltstyrke på 0,001 mikrowatt/m² for å ringe med en mobiltelefon.

Erstatning. Også det norske LO er bekymret og mener det er vist liten interesse for problemene knyttet til elektromagnetisk stråling (EMF).

– Vi har gjentatte ganger tatt opp saken med Arbeidstilsynet så vel som Statens strålevern, men vi mener det er vist liten interesse for problemstillingen. Det er en av grunnene til at vi

Forfatteren

Den svenske journalisten

Mona Nilsson har jobbet med stråling og mobilindustrien i åtte år, og nylig kom hun ut med boken «Mobiltelefonens helse-risiker».

– Da San Francisco besluttet å påby SAR-merking av mobiltelefoner, truet industrien med å avlyse alle konferanser i byen. San Francisco sto på sitt, selv om de taper mye penger. Nå går industrien til rettsak for å stanse merkingen – det viser hvor viktig disse verdiene er for mobilindustrien, sier hun.

ikke er kommet videre med saken, sier leder for LOs Arbeidsmiljøavdeling, Turid Klette, til Aftenposten.

LO har nå besluttet å føre en erstatningssak for Erik Dalgard, som var vaktmester på Kongsseteren. Han mener han er blitt syk av stråling fra master som er montert på gården. I tillegg til denne erstatningssaken vil LO arbeide for at en kommende endring i EU-direktivet om EMF blir innført som en forskrift i Norge.

– EU-direktivet vil inneholde krav om at arbeidsgiver utfører risikovurderinger, måler elektromagnetiske felt og gjennomfører tiltak for å redusere eksponeringen og sørger for opplæring og helseundersøkelser av arbeidstagere. Sammen med myndighetene bør vi sørge for at dette direktivet blir utarbeidet og innført som en forskrift her i landet, sier Klette.

Avsporing. Forsker Lars Klæboe i Statens strålevern mener diskusjonen om grenseverdier er en avsporing av debatten.

– Debatten gir inntrykk av at vi i Norge utsettes for mye høyere verdier enn i andre land, noe som ikke er riktig. Grenseverdiene tar utgangspunkt i termiske effekter, det er riktig. Men det skyldes at man ikke har dokumentert noen andre effekter av stråling. Folkets strålevern kommer med mange påstander, men ingen samlet dokumentasjon. Vi



Vi har gjentatte ganger tatt opp saken med Arbeidstilsynet så vel som Statens strålevern, men vi mener det er vist liten interesse for problemstillingen

Avdelingsleder
Turid Klette, LO

kjenner ikke til noen fagmiljøer eller myndigheter i verden som støtter disse påstandene.

– Men er det ikke slik at forskerne er uenige om skadelige påvirkninger fra denne type stråling, og grenseverdiene er jo blitt senket i en del andre land?

– Vi kjenner ikke til at det er faglig uenighet om dette – forskningen spriker ikke. Det er ikke faglige råd som ligger til grunn for lavere verdier i andre land. Det er så vidt jeg vet politiske beslutninger. Lavere grenseverdier i andre land ligger likevel mye høyere enn den reelle eksponeringen. Vi har ikke noe grunnlag for å si at stråling, for eksempel fra trådløse nettverk, gir noen form for skade eller helseplage.

– EU-parlamentet oppfordrer til en streng føre-var-praksis?

– Vi anbefaler også en føre-var-praksis for de sterkeste strålingskildene, og det heter i forskriften at eksponeringen skal være så lav som praktisk mulig. Vår anbefaling er å bruke hands-free, ha korte samtaler, god dekning og bruk SMS. Som vitenskapsmann kan jeg ikke si at noe ikke er farlig – det er en vitenskapelig umulighet. Men vi har ingen dokumentasjon i dag som tilsier at dette er skadelig.

– LO mener dere viser liten interesse for problemstillingen?

– Vi ønsker å ta alle henvendelser alvorlig, og hvis LO er bekymret, så må de absolutt ta kontakt med oss, sier Klæboe.

elisabeth.randsborg@aftenposten.no